

blidora del matís semàntic de l'angl. mod. *garb*, degué tenir part important la influència d'aquesta convergència d'homònims.

Altrament hi ha alguns mots locals en el Princ. on sembla reaparèixer el derivat en *-olar*, del tipus *engirgolar*, si bé amb modificacions fonètiques de detall i desviacions semàntiques de menor entitat: «Als carrers --- les fatxades blanques, grogues, blaves, els balcons +*engingollats* de panotxes, y les finestres amb testos de moraduiu y aufàbrega, els comuniquen un aspecte festiu y rioler», PBertrana (*Proses Bàrbares*, 182); el mateix, si bé sense *n*, es registra com a *engigollat* a Sant Llorenç de Morunys: «aquesta cambra està molt mal *engigollada*» amb la definició «engiponat, compost» (*AlcM*): en aquest pot haver influït *engegar*, en tots dos la *-ll-* pot ser deguda a sinònims com *embullar*, *entortollar* (*-olligar*), *encavallar*. Fóra versemblant sospitar que un *eixagollar*, oc. *eissagalbar* (EX-AEQUALIARE) hagi tingut part important en la formació d'aquest *engigollar* (i fins paper de protagonista?). En la segona *-n-* d'*engingollar* potser també influï *enginyar*, i el mot següent, o el responsable del mot següent.

Enginjolar seria 'enasprar, enfilat les plantes pels aspres' («poliçons») a l'Emp. (*AlcM*), que al capdavant és la forma cabdal d'*arranjar* o adobassar una planta que altrament es perdria; d'ací passa a 'enfilat-se, pujar a un lloc difícil' (emp., *AlcM*, § 2), que no deu ser solament empordanès quan l'usa a la Garrotxa Marian Vayreda: «deixàrem la riera, emprenent costa amunt cap al Celler, caminant bosc a través *enginjolant-nos*, pulit a pulit, entre alzines centenàries i morals impenetrables», *La Puny.* (xxxiv, 373). És clar que hi ha influència de *ginjol*, planta que ha obrat sobre la imaginació popular (cf. la comparació *trem-pat com un ginjol*), però que de tota manera no fóra bona base semàntica per a cap de les idees expressades pel mot. Per a *endergar* i *engergar-se*, que també tindrien contactes i influències amb aquestes variants, llurs arrels són altres (veg. els articles respectius).

¹ Segurament no sols perquè li havia caigut en gràcia, d'ençà que se li acudí de suposar que venia d'un *INSERICULARE* (de *inserere*), en la seva *Gramàtica* (començada el 1880-1), p. 445, etimologia clarament impossible en l'aspecte fonètic, que no se n'ha de fer cabal. — ² Forma molt minoritària, que només s'ha sentit a certs nivells de baix llenguatge ciutadà i degué néixer per alguna contaminació (*xafar?* o cosa anàloga); en les últimes dècades sembla que hagi tendit a eliminar-se. — ³ Veg. encara algunes dades que hom trobarà en els articles *girbit* (*ge-*) i *malgirbit* (*-bat*) d'*AlcM*.

Engirpeus, V. *girar* *Engiscar*, variant del cast. *enguirzar* (V. DCEC, GUIZQUE i ENDILGAR) *Englada*, V. *anglada* (ANGLE) *Englanolat*, V. *glànola* (GLA)

ENGLANTINA, nom savi de la flor de l'arç blanc, pres de l'oc. ant. *englentina* (més comunament *aiglen-*

tina) id., derivat d'a(n)guilén (*aiguilen*), 'arç', d'un ll. vg. *AQUILENTUM, que sembla ser-ho, per la seva banda, d'un AQUILEUS variant d'ACULEUS 'agulló' (per a aqueixa variant, veg. DCEC, s. v. AGUIJÓN) □ ^{1.ª} doc.: *enguentina*, S. xv, Masdovelles; angl., 1695, Lacav.:

«*Anglantina* o *englantina*, flor: hispanicum gesminum». També en Belv., i l'usaren poetes anteriors a la restauració dels Jocs Florals (1859), vegeu-ne una cita en el DAg. En els primers Jocs, ja es donà els tres noms tradicionals als tres grans premis poètics, i Damas Calvet guanyà l'englantina. Però importants codificadors i catalogadors dels mots dels Jocs Florals catalans del S. xiv coneixien pot el mot, car ni JMarc ni Aversó no l'usen en llur terminologia ni el registren en llurs diccionaris de rims.

DERIV.: *Englantiner* [Verdaguer].

Englenya, V. *glenya* *Englerar-se*, V. *glera* + *Engleva*, *englevar*, *englevat*, V. *gleva* *Englobar*, V. *globus* *Englotir*, V. *glot* *Englut*, *englutar*, V. *engrut* + *Engoiximent* (Llull?), V. *goig* *Engolador*, *engolament*, *engolar*, V. *gola* *Engolfar*, *-fat*, V. *golf* *Engolida*, *engolidor*, *engolir*, *engolosiment*, *engolosir*, V. *gola* *Engomada*, *engomador*, *engomar*, *engomat*, deriven de *goma*, però com a termes de ferrer, men., veg. *enclusa*; i com a termes pastorals, veg. *coma Engomit*, V. *gom* (*de gom a gom*, cf. CÚMUL)

Engomit, ross. 'resclosit', sembla un derivat de *humit*, però potser amb influència d'*engomat* 'de molta herba' (V. *coma*, en CÒM), i potser de *resclum* 'resclosit' (que es pogué percebre com analitzable en *rascle + um*, quan en realitat era derivat de *rescloure*).

ENGONAL, 'on s'ajunta la cuixa amb el ventre', del ll. INGUINALE, derivat del ll. INGUEN, INGUINIS, id. □ ^{1.ª} doc.: c. 1370, Conesa, en la trad. de Guie de Columnes.

També en JoMartorell i algun altre text de fi del S. xv. OPou: «gllanoletes en lo *engonal*» (*ThPu.*, 269). Sovint en descripcions o comentaris sobre la pesta: «trobaren tenir una vèrtola en lo *angonal*» en una de barcelonina datada de 1592 (cita de Careta, *Barbr.*, p. 473). I en dues reportades per Jeroni Pujades: «treiam pigues y altres vèrtoles o bonys en los *engonals*», a. 1608 (*Dietari* II, fº 122; *Dietari* I, p. 26). També apareix algun cop amb caràcter d'adjectiu, al capdavant l'etimològic: «tallar la vena *engonal*» (1489).

En efecte el substantiu radical INGUEN s'ha conservat en la majoria de les llengües romàniques: it. *ingvine*, fr. *aïne*, cast. *ingle*, i va passar al bc. *ingila* (només biscaí del NO.). En català el grup -GUIN- se simplificà en -gon-: tal com en *sangonera*, *sangonós*, *enconar* i d'altres (veg. ENCONAR); una cosa semblant hem d'admetre per al port. dialectal *inguas* (Minho, RLus. xxv, 34). En castellà hi va haver dissimilació N-N > N-L, però en algun punt de Castella apareix amb una dissimilació diferent: Burgos *ingre* [ja 1490, A. de Pal.].

Ara bé el mot primitiu, INGUINA, pl. neutre, tingué